

Autosnelweg A27

A27

Breda – Almere

De 27 = 116 Km lang
Breda – Gorinchem – Utrecht – Hilversum – Almere.
N = Provincialenweg.

Knooppunt: Galder.	16 A58	16 E19 E312 Rotterdam – Etten-Leur	27
		16 E19 Antwerpen.	

Uitrit 14. Ulvenhout.	Ulvenhout – Breda.	27
	N639 Chaam – Baarle – Nassau.	

Ulvenhout ± 4682 inwoners.

- De eerste verwijzing naar Ulvenhout komt uit 1274, waarin gesproken wordt over Ulvenholsti.
- Latere vermeldingen komen uit 1277 (Ulvenhout), 1308 (Olvenhout) en 1328 (Hulvenhout).
- De naam is waarschijnlijk afkomstig van hoogopgaand bos met ulven, meervoud van een thans in vergetelheid geraakte boomnaam, of hulven, meervoud van hulf (steekpalm, hulst).
- In de vroege en hoge Middeleeuwen, kwam in deze streken nog veel bos voor.
- Tijdens carnaval heet Ulvenhout Bosuilendorp.
- In 1999 heeft men het 33-jarig bestaan van het carnaval in Ulvenhout gevierd (in de carnavalswereld rekent men voor een jubileum met eenheden van 11 jaar).
- Ulvenhout valt sinds 1997 onder de gemeente Breda.

Knooppunt: St. Annabosch.	27 A58	A58 E312 Tilburg – Eindhoven.	27

Uitrit 15. Breda. Km 4.5	Breda – Bavel.	27
	Breda.	

Breda

- Breda was van 1403-1567 de residentie van de graven van Nassau die het kasteel van Breda bewoonden en begraven zijn in de Grote of O.L. Vrouwenkerk.
- Breda is nu een belangrijke industriële plaats en een plezierige toeristenstad met tal van bezienswaardigheden.
- Het Rijksmuseum voor Volkenkunde Justinus van Nassau, Kasteelplein 55. is ondergebracht in wat vroeger het Gouverneurshuis was.
- Het huis werd in 1606 gebouwd door Justinus van Nassau.
- De volkenkundige verzameling uit buiten-Europese culturen kan worden bezichtigd.
- Het Stedelijk en Bisschoppelijk Museum is ondergebracht in de voormalige Vleeshal, Grote Markt.
- De natuurstenen toegangspoort dateert nog van de bouwtijd. 1615.
- Het museum heeft een verzameling schilderijen, beeldhouwwerken, kerkelijk meubilair en priester gewaden.
- De Grote of Onze Lieve Vrouwenkerk dateert van de 15de eeuw en is een mooi voorbeeld van Brabantse gotiek met het ragfijne beeldhouwwerk aan de gevels.
- Opvallend aan de kerk is de markante klokkentoren.
- In de kerk o.a. mooie koorbanken. diverse graftombes, de Prinsenbank en een orgel uit 1715.
- Het kasteel van Breda, Cingelstraat- uit het begin van de 16de eeuw, was oorspronkelijk een fraai woonkasteel.
- Vele verbouwingen hebben het kasteel er niet mooier op gemaakt.
- De Koninklijke Militaire Academie heeft er nu zijn onderkomen.
- In de vestibule van het Stadhuis hangt een kopie van het beroemde schilderij van Velazquez 'De overgave van Breda'.
- Het Begijnhof in de Catharinastraat werd al in 1267 gesticht, maar op een andere plaats.
- In 1531 verhuisde het naar de huidige plaats.

Uitrit 16. Breda-Noord. Km 6.0	Breda.	27
	N282 Dorst – Rijen.	

  Galgeveld. Km 7.9	Kalix Berna. Km 9.1 	27
--	--	---

Uitrit 17. Oosterhout-Zuid. Km 10.9	Oosterhout.	27
	N631 Rijen.	

Uitrit 18. Oosterhout-Oost. Km 13.8	Oosterhout.	27
--	--------------------	---

Uitrit 19. Oosterhout. Km 14.1	Oosterhout.	27
	N629 Oosteind – Dongen.	

Oosterhout ± 53.472 inwoners.

- Oosterhout ontleent zijn naam aan het feit dat het in de 13de eeuw gesticht is ten oosten van het naburige Den Hout.
- Op een hoger gelegen plaats werd toen voor het eerst een parochiekerk gebouwd, al vanaf het begin gewijd aan Sint Johannes de Doper.
- Deze Romaanse kerk werd in de 15de en begin 16de eeuw vervangen door de huidige laatgotische kerk.
- Kort na de stichting van deze parochie werd het dorp een heerlijkheid onder de graven van Duivenvoorde.
- Dit vanwege de strategische plaats aan de toenmalige grens tussen het hertogdom Brabant en het graafschap Holland.
- De Van Duivenvoordes lieten een groot kasteel bouwen, Kasteel Strijen.
- Dit kasteel is eind zestiende eeuw door Spaanse soldaten in puin geschoten tijdens de Hoekse en Kabeljauwse twisten.
- Van dit kasteel rest nog een deel van een hoektoren: de Slotbossche toren.
- In de late Middeleeuwen ontstond, vanwege de aanwezigheid van geschikt leem in de grond, een uitgebreide pottenbakkersindustrie.
- De bloei van deze bedrijfstak bleef tot in de 19de eeuw.
- Rond 1300 vestigde een aantal adellijke families zich in Oosterhout, waar ze de verschillende 'slotjes' lieten bouwen, kasteeltjes waarvan er nu nog zes bestaan.

Knooppunt: Hooipolder.	27	Made – Dordrecht- Rotterdam.	27
	59	59 Waalwijk – s’Hertogenbosch.	

Uitrit 20. Km 21.1 Geertruidenberg.	Geertruidenberg – Raamsdonkveer	27
	Dussen.	

Geertruidenberg

- Als eerste Hollandse plaats ontving Geertruidenberg in het jaar 1213 het Stedelijk Handvest en mocht zich van toen af stad noemen.
- Geertruidenberg had ooit een beschermende functie in de regio en was daarom voorzien van vestingwerken.
- Ten noorden en westen van de stad zijn de overblijfselen ervan nog te zien.
- Jaarlijks worden in juni de Vestingfeesten met een braderie gehouden.
- In de omgeving ligt het prachtige natuurgebied de Biesbosch.
- Vanuit Geertruidenberg kan in de zomermaanden per boot een tocht door dit gebied worden gemaakt.
- De St. Geertruidkerk dateert in zijn huidige vorm uit de 15de eeuw, maar heeft nog enkele restanten van de 14de eeuwse kerk.
- Het Stadhuis is van oorsprong een middeleeuws gebouw, in 1768 geheel verbouwd en voorzien van een Lodewijk XV gevel.
- In het stadhuis o.a. meubilair uit 1767 en curiositeiten van de stad.
- De Markt is een langgerekt plein met een dubbele rij eeuwenoude linden.
- De Stedelijke Oudheidkamer de Roos heeft curiosa uit de stadsgeschiedenis bewaard.
- De Hoofdwacht werd gebouwd in 1790 en dient als poort van het Arsenaal waarvan de gevel is versierd met gebeeldhouwde krijgstrofeeën en wapens.

Uitrit 21. Hank. Km 22.6	Hank.	27
	N283 Dussen.	

Hank

- Over de betekenis van de naam Hank is veel gefantaseerd.
- Soldaten zijn blijven hangen, of vissers hebben er hun netten gehangen.
- Een Hang is ook een doodlopende kreek in de buitengronden langs grote rivieren.
- Met Nieuwendijk behoort Hank tot de jongste dorpen in het Land van Heusden en Altena.
- De bedijkingen na de Sint Elisabethsvloed resulteren in een aantal polders, zoals het Nieuwland van Altena en de Dussense Polder, waar aan de buitendijk de eerste bebouwing te vinden is.
- Hank heette in de volksmond de Mariapolder.
- Het dorp werd in 1953 zwaar geteisterd door de Watersnood van 1953.

Dussen

- Het dorp Dussen bestaat eigenlijk uit drie voormalige heerlijkheden: Munsterkerk, Muilkerk en Heer Aartswaarde.
- Heer Aartswaarde is in de Sint Elisabethsvloed door de golven verzwolgen.
- Munsterkerk ligt ten zuiden van het riviertje de Dussen, en Muilkerk ten noorden ervan.
- De oudste schriftelijke vermeldingen stammen uit 1276 (Mulekerke) en 1330 (Munsterkerk).
- De naam Munsterkerk (eerst Monasterium) duidt op een klooster.
- Opvallend in Dussen is het fraaie kasteel, het domein van de Heren van Munsterkerk, die zich graag de Heren van Dussen noemden.
- Daar waren de Heren van Muilkerk niet blij mee.
- Merkwaardig is de ligging van het kasteel: strikt genomen zou het zich op grondgebied van Muilkerk bevinden.

   Hank km 25.2	De Keizer km 25.2 	27
---	--	---

Uitrit 22. Nieuwendijk. Km 28.1	Nieuwendijk.	27
	N322 Almkerk.	

Nieuwendijk

- Nieuwendijk is ontstaan uit een aantal dijkwoningen nabij De Drie Sluizen, een oud sluizencomplex dat als afwatering van het riviertje de Alm diende.
- Het dorp geniet bekendheid vanwege het instituut Hasselman.
- Het dorp heeft tijdens de Watersnood van 1953 veel te lijden gehad.

Uitrit 23. Werkendam. Km 31.7	Werkendam.	27
	Sleewijk.	

Werkendam ± 26.467 inwoners.

- De naam zegt het al: Werkendam is de afdamming van het riviertje de Werken.
- Als onderdeel van de grote waterbouwkundige werken in de Grote Zuid-Hollandse Waard vindt omstreeks 1230 de afdamming plaats.
- Voor die tijd bevond zich al een nederzetting op die plaats, met de naam Wirkenemunde, voor het eerst vermeld in 1064.
- De heerlijkheid Werkendam valt niet onder Altena, maar rechtstreeks onder de baljuw van Zuid-Holland in Dordrecht, evenals de kerkelijke goederen der parochie.
- Een bekende gebeurtenis is de brand in het dan reeds gereformeerde dorp in 1641, waarin 81 huizen in Werkendam ten prooi vallen aan de branden.
- Naast dorpsbranden heeft Werkendam in de 17de eeuw veel te lijden gehad onder pest en overstromingen.
- De bevolking leeft van de rivier.
- Schippers, beurtvaarders en vissers vinden er hun bestaan, en later zijn er veel griendwerkers in de Biebosch.
- Aan hen dankt Werkendam de naam 'de Vrouwenhemel', omdat alle mannen de hele week in de Biesbosch zaten, terwijl de vrouwen achterbleven.
- Tot in de 20ste eeuw was Werkendam een ware doolhof van havens, kanalen en waterwegen.

Sleeuwijk

- Sleeuwijk maakt historisch gezien deel uit van het land van Heusden en Altena, en werd bestuurd vanuit Woudrichem.
- De oudste vermelding van Sleeuwijk dateert uit 1266.
- Sleeuwijk dankt zijn betekenis vooral aan het veer naar Gorinchem.
- Tot de bouw van de Merwedebrug was het een komen en gaan van de veerboot.
- De Merwedebrug is sinds de jaren '60 de belangrijkste verkeersader tussen Utrecht en Noord-Brabant.

De Merwedebrug

- Over de Merwede bij Gorinchem is in 1963 geopend door Koningin Juliana.
- Het is een in Nederland unieke dubbele boogbrug en vormt een belangrijke verbinding tussen de provincies Zuid-Holland en Noord-Brabant.
- De brug wordt al jaren genoemd bij de fileberichten als "Merwedebrug" of "Brug bij Gorinchem".
- De belangrijkste oorzaken voor de files zijn de slechts 2 meter brede linker rijstrook op de brug en de samenkomen van de A15 en A27 bij knooppunt Gorinchem, vlak voor de brug.
- Er staan nu al vrijwel elke dag lange files, en het aantal auto's neemt nog steeds toe.
- In 2010 worden dat er zo'n 101.000 per dag, tegen 90.000 nu.
- De economische schade door de files wordt geschat op 21 miljoen euro per jaar voor het vrachtverkeer, en 60 tot 80 miljoen per jaar voor het totale verkeer.
- De huidige brug wordt waarschijnlijk omstreeks 2010 vervangen door een nieuwe bredere brug welke de doorstroming van het verkeer op de A15 en A27 zal verbeteren.
- Verder zal de doorstroming van de Merwede verbeteren door een deel van de noordoever af te graven en de huidige pijlers te vervangen.
- Dit alles betekent meer mobiliteit en meer veiligheid na een overstroming.
- Er bestaat ook nog een Merwedebrug over de Beneden Merwede tussen Dordrecht en Papendrecht.

Uitrit 24. Avenlingen. Km 35.4	Gorinchem – Schelluinen.	
	Gorinchem.	

km. 36.6 Knooppunt: Gorinchem.	 	 Rotterdam – Gorinchem.	
		  Tiel – Nijmegen.	

  Scheiwijk. Km. 40.0	
---	---

Uitrit. 25 Noordeloos. Km. 43.1	 Noordeloos.	
	Meerkerk – Nieuwland.	

Noordeloos ± 1760 inwoners.

- Noordeloos was tot 1986 een zelfstandige gemeente, maar was dermate klein dat de burgemeester van Noordeloos tevens burgemeester was van de gemeenten Hoogblokland en Hoornaar.
- Deze functie werd van 1 januari 1946 tot 1 januari 1986 bekleed door Maarten Schakel.
- Op 10 mei 2002 onthulde oud-premier Dries van Agt in Noordeloos een borstbeeld van de oud-burgemeester.

Bloemendaal. Km. 44.3	 	
-----------------------	---	---

Uitrit. 26 Lexmond. Km. 50.1	Lexmond.	27
	Meerkerk.	

Lexmond ± 2600 inwoners.

- Het dorp is ontstaan aan de mond van de Laak, een riviertje dat rond 1000 de rivier Zederik verbond met de Lek.
- Qua oppervlakte is Lexmond de op één na grootste gemeente in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden.
- Het buitengebied is in gebruik voor de veehouderij en de fruitteelt.
- Bezienswaardig is de Nederlands Hervormde kerk, een gotisch bouwwerk met toren uit de eerste helft van de 14de eeuw en schip en koor uit de tweede helft van de 14de eeuw.
- Het Strumpfler orgel is gebouwd in de 18de eeuw.
- Ook bevindt zich in Lexmond een motoren museum met een grote collectie 50cc racemotors.

Km. 55.8 Knooppunt: Everdingen.	27	2 E25 Amsterdam – Utrecht.	27
	2	2 E25 s' Hertogenbosch - Eindhoven	

Uitrit. 27 Hagestein. Km.58.4	Vianen.	27
	Hagenstein.	

Hagestein

- Hagestein ligt aan de zuidelijke oever van de Lek.
- Bezienswaardig is het stuwcomplex dat door middel van de twee grote hefbogen de waterstand op de rivier regelt.
- Wanneer de stuwen in gebruik zijn, maakt de scheepvaart gebruik van sluizen.
- De stuw is goed te zien vanaf de Lekdijk en te bezichtigen na afspraak met de stuwmeester.

Uitrit. 28 Nieuwegein. Km. 65.8	Nieuwegein.	27
--	--------------------	---

Nieuwegein ± 61.223 inwoners

- In de jaren '60 en '70 van de twintigste eeuw vond in Nederland een golf van suburbanisatie plaats; bewoners uit de grote steden in de randstad trokken naar de omliggende gemeenten.
- De regering wou echter voorkomen dat het Groene Hart zou verstedelijken.
- Er was echter compensatie nodig, met als gevolg dat de regering een aantal plaatsen aanwees voor grootschalige woningbouw.
- Rond de stad Utrecht zou dit plaats moeten vinden ten zuiden van de stad.
- In 1958 ontstond in het provinciebestuur van Utrecht het plan om het gebied tussen de dorpen Jutphaas en Vreeswijk, waar beide dorpen al de wijken Zandveld en Wijkersloot aan het bouwen waren, volledig te gebruiken voor grootschalige woningbouw.
- Hierbij zou een nieuwe stad ontstaan waarin beide dorpen volledig in op zouden gaan.
- Op 12 juni 1969 besloten de gemeenteraden van Jutphaas en Vreeswijk zichzelf op te heffen, op 30 juni 1971 werden de oude gemeentevlaggen gestreken.

   De Kroon.	De Knoest. Km. 65. 	27
--	---	---

Uitrit. 29 Houten. Km. 67.9		27
	Houten.	

Houten ± 46.066 inwoners.

Geschiedenis en architectuur

- Archeologisch onderzoek langs het spoortraject Vleuten-Geldermalsem van de projectgroep AAC (onder leiding van C.W.Koot en E. Besselsen) en medewerking van studenten van de Universiteit van Amsterdam, heeft kunnen aantonen dat de omgeving van Houten al in de Bronstijd werd bewoond.
- Begin 2007 werd langs ditzelfde spoortraject een deel van de oude Limesweg gevonden (de grens van het Romeinse Rijk in Nederland, langs de Oude Rijn).
- Dit was de eerste keer dat het vermoeden van het bestaan van deze weg kon worden bevestigd.
- Naast de Hervormde Kerk (Plein) zijn tevens resten gevonden van een Romeinse villa.
- Deze Hervormde kerk dateert gedeeltelijk uit de 12de eeuw.
- Met de bouw van de toren werd in 1535 begonnen.
- Op enige afstand van de hervormde kerk staat de katholieke kerk Onze Lieve Vrouwe ten Hemelopneming, een neogotische kerk uit 1884-1885 ontworpen door architect Alfred Tepe.
- De naam Houten is afgeleid van "Haltna", dat mogelijk "woonplaats in het bos" betekent (Groenedijk, 2000).
- Ten westen van de huidige bebouwde kom staat Kasteel Heemstede, gebouwd rond 1645.
- In 1857 werd de gemeente Schonauwen met de gemeente Houten samengevoegd, in 1962 kwam Schalkwijk daarbij.

Km. 70.4 Knooppunt: Lunetten.	27	12 E30 Den Haag – Rotterdam.	27
	12	12 E30 Arnhem.	

Km. 78.7 Knooppunt: Rijnsweerd.	27	28 Utrecht.	27
	28	28 E30 Amersfoort – Zwolle.	

Uitrit. 30 Veemarkt. Km. 80.0	Utrecht.	27
	De Bilt.	

Uitrit. 31 Ring-Utrecht. Km. 82.9	N230 Utrecht – Maarsen.	27
--	--------------------------------	---------------

Utrecht

Stad van kerken en kloosters

- Bekijk het stadsgezicht van Utrecht anno 1625 en weet wat Utrecht ooit was: een kerken- en kloosterstad, middeleeuws centrum van geestelijk leven in de Noordelijke Nederlanden.
- Op de gravure is vanaf het open veld zicht op een ommuurde stad met een silhouet van een dertigtal grotere en kleinere torens.
- Als beelddrager fungeert de Dom, maar daarnaast zijn er de torens van vier andere kapittelkerken, vier parochiekerken en 21 kloosterkerken.
- Hoewel veel torens sneuvelden na de ontmanteling van Utrecht als kerkelijk centrum van Nederland, behield de stad een spitsrijke skyline.

Een stad van geestelijken...

- De geschiedenis van de stad Utrecht is niet vergelijkbaar met andere steden in het westen van ons land.
- De Hollandse steden kwamen pas op in de 13de eeuw, toen dijken meer veiligheid boden en de ligging aan water een begin van welvaart bracht.
- Voor Utrecht begint de geschiedenis veel eerder.
- Ter hoogte van het Domplein lag een oud castellum, een versterkte legerplaats langs de noordgrens van het Romeinse Rijk.
- Het lag bij een doorwaadbare plaats aan de Rijn, die toen nog een heel andere loop volgde.
- Dat castellum werd in de 7de eeuw de uitvalsbasis voor de evangelisatiereizen van de Engelse monnik en zendeling Willibrord.
- Hij herstelde de oude muren en bouwde twee kerken, de St. Maarten (de huidige Domkerk) en de St. Salvator (afgebroken).
- Zo ontstond een kleine nederzetting rond de Dom, waar de Utrechtse bisschoppen - met een onderbreking in de periode van de Vikingen (tussen 857 en 925) - de scepter zwaaiden tot 1580, het jaar van de Reformatie.
- De bisschoppen waren geestelijk en wereldlijk leider over een groot gebied: Utrecht, Drenthe, Overijssel en Groningen.

- In Utrecht verrezen tal van kerken en kloosters.
- Bisschop Bernold (1027-1050) maakte zich onsterfelijk als grondlegger van het zogenaamde kerkenkruis.
- Vier kerken kwamen aan het uiteinde van een denkbeeldig kruis te liggen: de Janskerk, Pieterskerk, Mariakerk en de Pauluskerk (de laatste twee zijn afgebroken).
- In het midden lag de Dom, op het kruispunt van beide armen.
- Met uitzondering van de kerk bij de Paulusabdij waren het kapittels: zelfstandige gemeenschappen van geestelijken (kanunniken) die de eredienst verzorgden.

En van burgers

- Stroomafwaarts van de bisschoppelijke burcht lag langs de huidige Steenweg een burgernederzetting, Stathe.
- De bewoners profiteerden van de gunstige ligging: veilig onder de paraplu van de bisschop en aan de levensader de (Oude) Rijn.
- Vooral na de val van Dorestad (nu: Wijk bij Duurstede) maakte de handel er een snelle groei door.
- Voor de burgerbewoners was er een speciale kerk, de Buurkerk (10de eeuw).
- De kerk speelde een centrale rol in het sociale leven.
- Het was een ontmoetingsplaats waar de laatste nieuwtjes werden uitgewisseld en waar stedelijke verordeningen openbaar werden gemaakt.
- Voor de arme parochianen was er een extra reden om naar de kerk te gaan.
- Als blijk van solidariteit kregen zij iedere zondag een aalmoes uit de 'armenpot'.
- Er waren meer parochiekerken in het middeleeuwse Utrecht: de Geertekerk, de Nicolaaskerk en de Jacobikerk, alle gelegen te midden van een buurtje met enkele tientallen huizen.

Nijpoort. Km 85.1

Voordaan.

27

Uitrit. 32 Bilthoven. Km 85.7	N234 Groenekan.	27
	N234 Maartensdijks – Bilthoven.	

De Bilt-Bilthoven ± 33.000 inwoners.

- Een gemeente met twee dorpen die ieder een eigen gezicht hebben.
- De Bilt (op de 'belt', hooggelegen grond), ten zuiden van de spoorlijn Utrecht-Amersfoort, is van oorsprong een agrarisch dorp.
- In De Bilt-Zuid liggen de gebouwen van het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI).
- Na de aanleg van de spoorlijn Utrecht -Amersfoort in 1863 schoof de bebouwing op richting station.
- Rond de spoorlijn ontstond het villadorp Bilthoven met de mooiste en ruimste huizen ten noorden van het spoor.
- Het noordwestelijke deel van de Heuvelrug bestaat uit een wirwar van buitenplaatsen, landgoederen, bossen en villawijken en wordt doorkruist door talrijke wegen.
- De Ridderoordse Bossen liggen ten noorden van Bilthoven.
- Midden in de loofbossen ligt het voormalige medisch centrum Berg en Bosch.
- De landgoederen Sandwijck, Vollenhoven, Houdringe en Beerschoten liggen op korte afstand van elkaar aan de Utrechtseweg.

Sandwijck

- Vormt het begin van de Stichtse Lustwarande.
- Het verwaarloosde 18de eeuwse landhuis werd in 1980 gekraakt; tien jaar later werden de bewoners gelegaliseerd en het landhuis gerestaureerd.

Vollenhove

- Is een landgoed oude stijl, want het wordt nog steeds particulier bewoond.
- Het witte landhuis verrijst waardig vanachter een groot grasveld.
- Aan het einde van een lange beukenlaan ligt het statige Houdringe (hoofdkantoor van de Grontmij), dat in 1954 stijlvol werd uitgebreid met twee vleugels.

Uitrit. 33 Hilversum. Km 92.3	Hilversum.	27

Hilversum

- Hilversum, in het Gooi, gelegen in het hartje van Nederland, is vooral bekend als televisie - en radiostad, maar ook om de moderne architectuur van tal van gebouwen.
- Het ligt te midden van bos, heide en plassen en wordt dikwijls de Tuin van Amsterdam genoemd.
- Hilversum is door zijn ligging, zijn goede verbindingen naar alle richtingen, een uitstekend uitgangspunt voor het maken van trips in de prachtige omgeving.
- Ten oosten van de stad ligt het 50 ha. grote natuurgebied Anna's Hoeve, met bossen, vijvers, speelweiden en heideveldjes.
- Vervolgens noemen we het Spanderswoud, veel naalddhout en fraaie waterpartijen en ten noorden hiervan Boekesteijn, 77 ha.
- Verder o.a. Corversbos westelijk van Hilversum, het Cronebos in het zuidoosten met mooie beukenlanen en dan niet te vergeten de heidevelden en bossen in het noorden, oosten en zuiden, die in eigendom zijn van het Goois Natuurreservaat.
- Ook elders in het Gooi zijn uitgestrekte landgoederen van dit Reservaat.
- Op vele plaatsen zijn dagcampings met picknickplaatsen aangebracht.
- Bezienswaardig is het Raadhuis aan het Dudokpark, dat te bezichtigen is op verzoek aan de inlichtingenbalie.
- Na schriftelijke aanvraag kan een bezoek gebracht worden aan de studiogebouwen van de omroeporganisaties.

Km.97.5 Knooppunt: Emnes.	27 1	1 Amsterdam – Hilversum	27
		1 Amersfoort – Apeldoorn	

Uitrit.34 Eemnes. Km 100.0	Laren.	27
	Eemnes.	

Eemnes ± 8.932 inwoners

- Eemnes bestaat vanouds uit twee delen: Eemnes-Binnen, dat vooral bestaat uit een aantal boerderijen langs de Wakkerendijk, en het iets noordelijker gelegen Eemnes-Buiten waar enkele forse nieuwbouwwijken zijn neergezet.
- Beide kernen hebben een historische Hervormde kerk.
- Beide stadsdelen hebben echter apart stadsrechten gekregen (- Binnen: 1439 en -Buiten: 1345)
- In Eemnes-Buiten staan daarnaast nog een aantal oude huisjes van de vroegere dorpskern, en een klein oud raadhuis dat nu in gebruik is als restaurant.

  't Veentje	Eemakker. 27
---	--

Uitrit. 35 Huizen km 104.0	Huizen – Blaricum.	27

Huizen

- Huizen heeft door de afsluiting van de Zuiderzee, zijn bestaansbronnen gevonden in een belangrijke industrialisatie.
- Het oude vissersdorp heeft echter zijn bekoorlijke sfeer behouden en u kunt de klederdracht nog steeds bewonderen.

De Stichtse Brug

- Een verkeersbrug tussen de Nederlandse provincies Utrecht en Flevoland.
- De brug werd op 29 november 1983 opengesteld.
- De brug loopt van Huizen en Eemnes naar Flevoland ten oosten van Almere.
- Over de brug loopt de rijksweg A27, die zich westwaarts naar Almere buigt.

Uitrit. 36 km 109.1 Nijkerk – Almerestad.	N305 Almere.	27
	N305 Zeewolde – Nijkerk.	

Nijkerk ± 26.000 inwoners

- De Nijkerker familie Van Renselaar leende haar naam aan Albany's voorstad Rensselaer (in de staat New York) en aan de gelijknamige county.
- In de buurt van Albany stichtten andere Nijkerker immigranten in de 17de eeuw de stad Schenectady, die inmiddels vier keer zo groot is als Nijkerk zelf.
- Een stedenband verbindt de twee plaatsen.
- Hoewel de aanleg van de spoorlijn Amersfoort - Zwolle in 1863 het begin betekende van de transformatie van Nijkerk in een industriële nederzetting, bleef het nog lang zijn agrarisch karakter behouden.
- Beroemd was de veemarkt; begin jaren tachtig verdween die echter uit Nijkerk.
- Niet beter verging het de eierhal die hier rond 1900 werd gebouwd.
- Daar worden nog steeds eieren verhandeld, maar nu in doosjes van zes of tien stuks want tegenwoordig is er een filiaal van Albert Heijn gevestigd.
- Ook de spoorlijn die in 1903 vanuit Barneveld naar de haven van Nijkerk werd doorgetrokken, moest wijken voor de rentabiliteitseisen van de moderne tijd: het 'kippelijntje' werd in 1972 gesloten en vier jaar later werden rails en gebouwen opgeruimd.

Uitrit. 37 Almerehout. Km 113.7	Almere.	27
	N706 Zeewolde – Lelystad.	

Almere

- De geschiedenis van Almere is natuurlijk maar kort.
- In 1968 valt zuidelijk Flevoland droog en wordt er 17.000 ha gereserveerd voor een nieuwe stad.
- In 1974 verrijzen hier de eerste huizen, de stad Almere moet gaan bestaan uit 3 delen t.w. Almere-stad, -haven, -buiten.
- Eerst in 1984 wordt Almere een zelfstandige gemeente.
- De bezienswaardigheden moeten hier gezocht worden in de moderne architectuur.

Km. 117.8 Knooppunt: Almere.			Amsterdam.	
			Lelystad – Eemland.	